

Financieel crisisplan

01 Inleiding

Dit crisisplan beschrijft hoe het bestuur handelt als het fonds in een financiële crisis terecht komt.

Het crisisplan is slechts een richtlijn. De beschreven maatregelen vormen uitgangspunten voor het bestrijden van de gevolgen van een financiële crisis. Dit betekent niet dat in geval van een dergelijke crisis dit plan in al zijn elementen zonder meer zal worden gevolgd. Indien een financiële crisis zich voordoet zal het bestuur na intensieve afweging besluiten, of en in welke mate uitvoering zal worden gegeven aan de maatregelen, zoals beschreven in dit plan.

02 Financiële crisis

Het bestuur definieert een financiële crisis in het kader van dit plan als een financiële situatie waarin de doelstellingen van het pensioenfonds, zoals beschreven in de statuten van het fonds, op korte en/of lange termijn niet meer waargemaakt kunnen worden.

Het bestuur onderscheidt de volgende crisissituaties:

- Het pensioenfonds komt terecht in een tekortsituatie waarin de beleidsdekkingsgraad lager wordt dan de vereiste dekkingsgraad.
- Het pensioenfonds is niet meer binnen de gestelde hersteltermijn in staat om uit het tekort te komen (de beleidsdekkingsgraad daalt tot onder de kritische dekkingsgraad);
- Het pensioenfonds is niet meer in staat om binnen 5 jaar uit het dekkingstekort te komen.

De beschikbare premieregeling is niet betrokken in het vaststellen van de dekkingsgraad. Het bestuur zal nader overwegen op welke wijze de beschikbare premieregeling behandeld zal worden als sprake is van een financiële crisis.

03 Uitgangspunten

Dit hoofdstuk geeft de uitgangspunten weer van de berekeningen zoals gepresenteerd in de volgende hoofdstukken. Daarnaast wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de financiële positie, de kritische dekkingsgraad en de definitie van een crisis.

Aannames

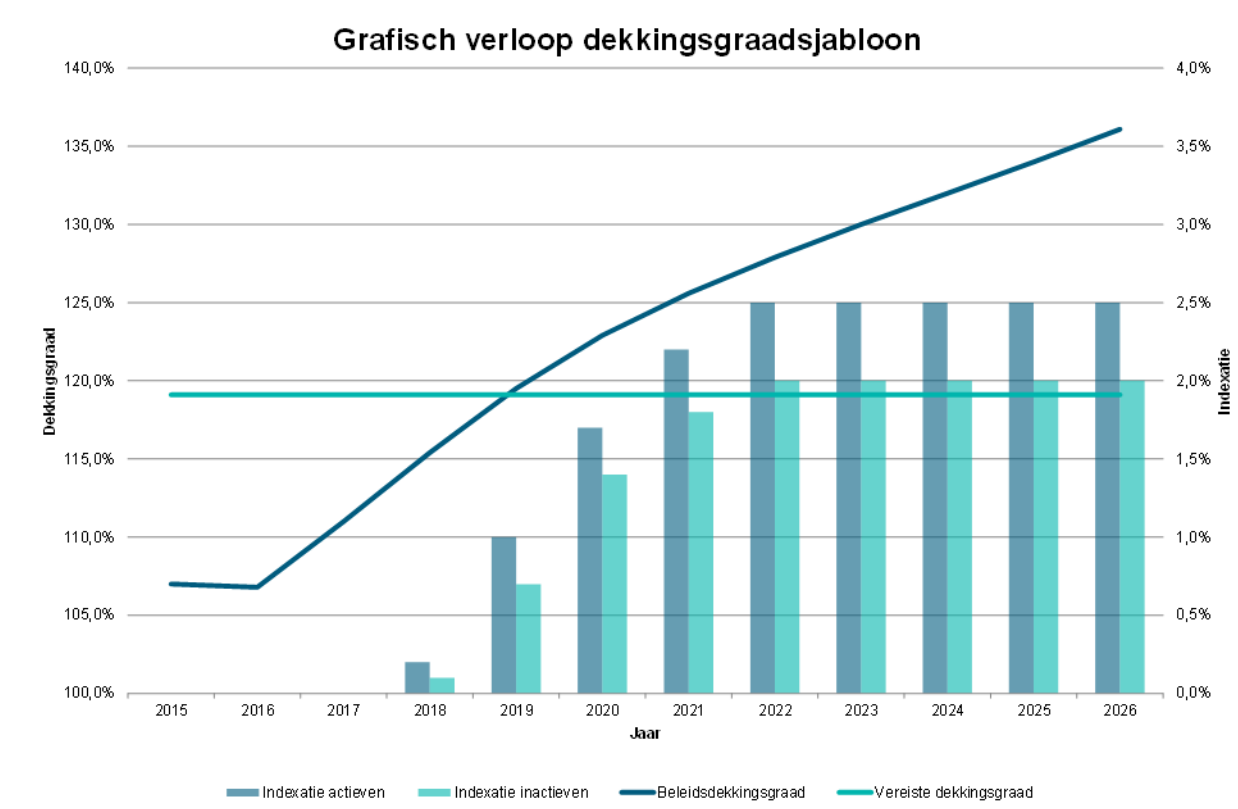
Uitgangspunten voor bepaling van de effectiviteit van een maatregel is de financiële positie ultimo 2015. De actuele dekkingsgraad is ultimo 2015 bepaald op 104,4%. In de prognoses is gerekend met de rentetermijnstructuur (RTS) zoals DNB ultimo 2015 heeft gepubliceerd en met de daaruit afgeleide forwardcurves. Voor het rendement hanteert het bestuur de rendementscurve die gebaseerd is op de maximale parameters zoals door de Commissie parameters

is gepubliceerd en de RTS ultimo 2015. Dit is conform de aanname uit het herstelplan en waarborgt zodoende een consistent bestuursbeleid gedurende de looptijd van het herstelplan.

De grondslagen voor de technische voorziening zijn zoals beschreven in de ABTN. Dit geldt ook voor het gevoerde beleid voor premiestelling, beleggingen en toeslagen. De effectiviteit van de maatregelen geeft een indicatie van de herstelkracht. Elke crisis staat op zich en de effectiviteit en herstelkracht van maatregelen is afhankelijk van de omstandigheden waarin het fonds zich bevindt op het moment van de crisissituatie.

Herstelplan

Het fonds verkeert op 31 december 2015 in een reservetekort en er is een herstelplan van kracht. De dekkinggraad ultimo 2015 is bepaald op 104,4%. In onderstaande grafiek wordt de verwachte ontwikkeling van de dekkinggraad grafisch weergegeven. Hieruit blijkt dat het fonds zich naar verwachting ruimschoots binnen de hersteltermijn zal herstellen, zonder dat er aanvullende maatregelen benodigd zijn.

04 Kritische dekkinggraad

Indien de beleidsdekkinggraad lager is dan de vereiste dekkinggraad, is sprake van een tekortsituatie. In dit geval dient het pensioenfonds conform de Pensioenwet een herstelplan in te dienen en jaarlijks te evalueren of het fonds in staat is binnen de gestelde termijnen te herstellen. In feite wordt getoetst of het financiële beleid van het pensioenfonds afdoende is, qua herstelkracht.

De kritische dekkinggraad is gedefinieerd als de dekkinggraad waarbij herstel zonder korten nog net mogelijk is. In het FTK zijn er twee kritische dekkinggraden te onderscheiden: de dekkinggraad waarbij herstel tot aan de vereiste dekkinggraad binnen 11 jaar zonder korten nog net mogelijk is, en de dekkinggraad waarbij herstel tot aan de minimaal vereiste dekkinggraad binnen 5 jaar zonder korten nog net mogelijk is.

De kritische dekkingsgraad is onder andere afhankelijk van de vorm en de hoogte van de rentetermijnstructuur vastgesteld door De Nederlandsche Bank. De volgende tabel toont de kritische dekkingsgraad voor het herstel tot aan de vereiste dekkingsgraad voor verschillende scenario's qua marktrente en verwacht overrendement. Bijvoorbeeld bij een marktrente van 3% en een verwacht overrendement van 3% is de kritische dekkingsgraad circa 87%. Als bij deze rentestanden de actuele dekkingsgraad lager ligt dan dit kritieke punt, is voldoende herstel zonder effectieve maatregelen in beginsel niet meer mogelijk.

Kritische dekkingsgraad

marktrente (de lange rente)	overrendement					
	0%	1%	2%	3%	4%	5%
0%	118%	108%	98%	90%	82%	75%
1%	117%	107%	98%	90%	82%	76%
2%	115%	106%	97%	89%	82%	76%
3%	111%	102%	95%	87%	81%	75%
4%	108%	100%	93%	86%	80%	75%
5%	106%	98%	92%	85%	80%	74%

Indien op enig moment de actuele dekkingsgraad lager is dan de kritische dekkingsgraad en er dient gekort te worden, dan geeft onderstaande tabel de benodigde korting weer die, gegeven het huidige beleid, in het eerste jaar benodigd is. Hierbij wordt voor de kortingen een uitsmeerperiode van 10 jaar gehanteerd.

Verwachte korting in het eerste jaar bij alternatieve beginstanden dekkingsgraad

DG ultimo 2015	BDG na 11 jaar	Kortingspercentage
83%	115%	0%
81%	111%	1%
79%	107%	1%
77%	104%	1%
75%	100%	1%
73%	96%	2%

De verplichtingen worden gewaardeerd op basis van de marktrente (de door DNB gepubliceerde UFR). De marktrente is van invloed op de herstelkracht van het pensioenfonds, aangezien de premie is gedempt op basis van het verwacht rendement en daarmee voor 5 jaar niet gevoelig is voor veranderingen in de marktrente. Indien de lange rente daalt, dan zal de herstelkracht van de premie lager zijn en vice versa.

Het overrendement is het verschil tussen enerzijds het rendement over het vermogen en anderzijds de oprenting van de verplichtingen. De oprenting van de verplichtingen is afhankelijk van de korte rente. Dit is de éénjaarsrente uit de (geforwarde) nominale rentetermijnstructuur. Het verwachte rendement over het vermogen is afhankelijk van de beleggingsmix van het pensioenfonds. Voor iedere beleggingscategorie wordt een inschatting gemaakt van het bijbehorende rendement. De te hanteren rendementen zijn evenwel gemaximeerd. Indien het overrendement niet wordt gebruikt ter indexatie van de pensioenen, komt dit ten goede van de financiële positie van het pensioenfonds. Dit bevordert de herstelkracht en is van invloed op de hoogte van de kritische dekkingsgraad.

Naast een mogelijke voorwaardelijke korting bestaat er ook een kans dat een onvoorwaardelijke korting moet worden toegepast. Dit is aan de orde als:

- de beleidsdekkingsgraad daalt onder de minimaal vereiste dekkingsgraad; en
- vijf jaar achtereen onder het niveau van de minimaal vereiste dekkingsgraad blijft; en
- de actuele dekkingsgraad in het vijfde jaar onder de minimaal vereiste dekkingsgraad is.

05 Maatregelen

Dit hoofdstuk bevat een inventarisatie van de maatregelen die het fonds ter beschikking staan om de dekkingsgraad te verhogen of om te voorkomen dat de dekkingsgraad verder wegzakt richting de kritieke grens.

Het fonds beschikt over de volgende maatregelen:

- Niet of gedeeltelijk toekennen van toeslagen
- Aanpassen beleggingsbeleid
- Werkgever verzoeken tot bijstorten
- (structureel) verlagen van het opbouwpercentage
- Korting van rechten en aanspraken

In dit hoofdstuk wordt verder daar waar mogelijk ingegaan op de volgende issues:

- *Inzetbaarheid van de maatregelen*
- *Effectiviteit van de maatregelen*
- *Hoe wordt rekening gehouden met evenwichtige belangenafweging?*

05.1 Niet of gedeeltelijk toekennen van toeslagen

Tijdens deelneming heeft het fonds de ambitie om de opgebouwde aanspraken aan te passen op basis van de algemene loonindex Akzo Nobel. Na beëindiging van deelneming heeft het fonds de ambitie de pensioenaanspraken en pensioenrechten aan te passen aan het door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerd consumentenprijsindexcijfer, alle huishoudens afgeleid.

Basis voor de toeslag vormen de pensioenaanspraken en pensioenrechten ingevolge dit pensioenreglement, zoals deze laatstelijk op 31 december voorafgaand aan de toeslag zijn vastgesteld.

Alleen als en voor zover de middelen van het fonds toereikend zijn voor een toeslag, wordt deze toegekend. Er is echter geen recht op aanpassing en het is voor de langere termijn niet zeker of en in hoeverre aanpassing zal plaatsvinden. De toezegging van aanpassing is dus voorwaardelijk en is mede afhankelijk van de financiële positie van het fonds. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd.

Het bestuur beslist jaarlijks of en in hoeverre de pensioenaanspraken worden aangepast. Met betrekking tot de mate van de toekenning hanteert het bestuur de onderstaande beleidsstaffel als leidraad. Deze beleidsstaffel is gebaseerd op de maximale indexatie die kan worden gegeven op basis van de rekenregels voor toekomstbestendige toeslagverlening zoals neergelegd in artikel 15 van het Besluit FTK. De hoogte van de toeslag is daarmee afhankelijk van de beleidsdekkingsgraad, de toeslagambitie en de bovengrens toeslag.

De inhoud van de beleidsstaffel luidt als volgt:

- Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan 110%, wordt geen toeslag toegekend.
- Bij een beleidsdekkingsgraad van meer dan 110%, maar minder dan de bovengrens toeslag, wordt de geambieerde toeslag naar rato toegekend.
- Bij een beleidsdekkingsgraad hoger dan de bovengrens toeslag kan de geambieerde toeslag volledig worden toegekend.

De bovengrens toeslag is de beleidsdekkingsgraad waarbij de maximale toeslag verleend mag worden en deze is onder meer afhankelijk van de rentetermijnstructuur. De bovengrens toeslag, gebaseerd op de rentetermijnstructuur van 31 december 2015, is circa 124%

Inzetbaarheid:

De beleidsstaffel geldt slechts als uitgangspunt; bij de jaarlijkse besluitvorming zal het bestuur andere relevante omstandigheden eveneens in ogenschouw nemen. Hierbij kijkt het bestuur onder andere naar het verloop van de (beleids)dekkingsgraad gedurende het jaar en wordt tevens rekening gehouden met de actuele economische omstandigheden (zoals bijv. rente, economische vooruitzichten, bestandsontwikkelingen) en een visie op de toekomst van het bestuur inzake deze onderwerpen. Het bestuur behoudt zich uitdrukkelijk het recht voor van de leidraad af te wijken als omstandigheden hiertoe aanleiding geven.

Juridisch kader:

- Het toeslagenbeleid is voor pensioenaanspraken van deelnemers vastgelegd in artikel 2.6 van het pensioenreglement en voor pensioenaanspraken en –rechten na beëindiging van de deelneming in artikel 2.7 van het pensioenreglement (met een maximum van 4%).
- Artikel 7 van de uitvoeringsovereenkomst

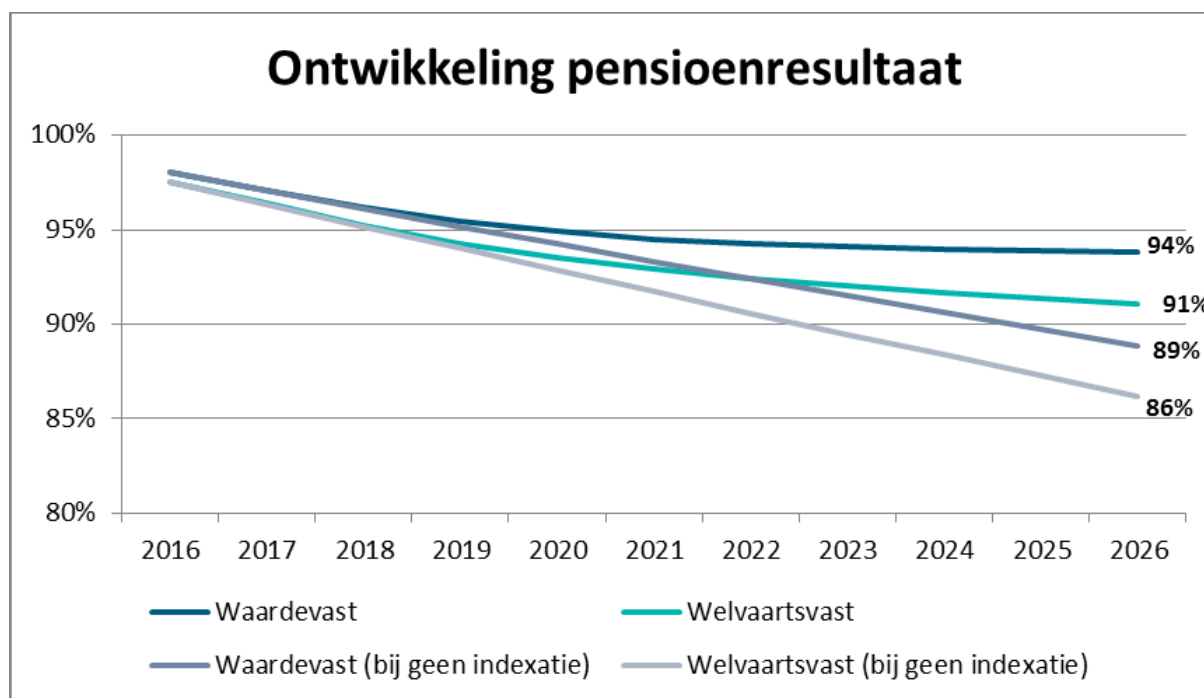
Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Actieve deelnemers
 - Mogelijk koopkrachtvermindering na pensionering
 - Mogelijke compensatie door inhaalindexatie
- Slapers
 - Koopkrachtvermindering na pensionering
 - Mogelijke compensatie door inhaalindexatie
- Pensioengerechtigden

- Directe koopkrachtvermindering
- Mogelijke compensatie door inhaalindexatie

Effectiviteit maatregel op herstel

De effectiviteit van de maatregel is afhankelijk van de financiële positie. Als de financiële positie goed is, is de impact groot, bij een slechte financiële positie wordt er al weinig tot geen indexatie gegeven, waardoor de effectiviteit ook laag is. In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van het pensioenresultaat te zien. Hierbij is als uitgangspunt het herstelsjabloon (en de daar gegeven indexaties) genomen.

Uit bovenstaande grafiek blijkt dat, indien de toeslagen worden verleend zoals opgenomen in het dekkingsgraadsjabloon van het herstelplan 2016, de koopkracht (waardevast pensioen) ultimo 2026 gelijk is aan 94%. Als het pensioenresultaat wordt uitgedrukt in termen van welvaartsvastheid (voor actieven is dit de loonindex en niet-actieven prijsindex) daalt het pensioenresultaat naar 91%. Indien wordt uitgegaan van de veronderstelling dat er na 2015 gedurende de gehele periode van het herstelplan geen verdere toeslagen worden verleend, daalt de koopkracht naar 89% (waardevast pensioen bij geen indexatie).

05.2 Aanpassen beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid is beschreven in hoofdstuk 4 van de ABTN. Het bestuur overweegt het aanpassen van het beleggingsbeleid alleen indien de situatie op financiële markten en de economische vooruitzichten dermate gewijzigd zijn dat aanpassing van het beleid op dat terrein noodzakelijk is. Voor een dergelijke wijziging van het beleggingsbeleid zal een uit te voeren ALM-studie als basis dienen.

05.3 Verzoek om financiële ondersteuning

De premie die het fonds ontvangt bestaat uit een vaste werkgeverspremie en een variabele werknemerspremie. De werkgever heeft met vakorganisaties een collectieve middelloonregeling met vaste werkgeversbijdrage afgesproken

(en aanvullend een individuele beschikbare premieregeling). Kern van de pensioenregeling is dat de werkgever alleen garant staat voor het betalen van de overeengekomen werkgeverspremie. De hoogte van de premie is vastgelegd in artikel 5 van de uitvoeringsovereenkomst.

Juridisch kader:

- Artikel 8 lid 8 van de statuten
- Artikel 5 van de uitvoeringsovereenkomst
- Artikel 8.4 van het pensioenreglement

Groepen die door deze maatregel kunnen worden geraakt

- Werkgever
- Actieve deelnemers

Effectiviteit maatregel op herstel:

Gelet op het feit dat de uitvoeringsovereenkomst bepaalt dat de werkgever geen bijstorting zal verrichten, is de inzet van deze maatregel hoogst onwaarschijnlijk. Daarmee is de effectiviteit zeer gering.

Onderstaande tabel toont globaal de impact van een premieverhoging op de dekkingsgraad, indexatievermogen en de kritische dekkingsgraad.

Premieverhoging

	Premieverhoging in %-punten			
	+ 1%-punt	+ 2%-punt	+ 3%-punt	+ 4%-punt
Wijziging dekkingsgraad na 1 jaar	+ 0,1%	+ 0,1%	+ 0,2%	+ 0,2%
Wijziging dekkingsgraad na 5 jaar	+ 0,3%	+ 0,5%	+ 0,7%	+ 1,0%
Wijziging dekkingsgraad einde hersteltermijn	+ 0,7%	+ 1,4%	+ 2,2%	+ 3,0%
Wijziging cumulatieve indexatie actief	+0,1%	+0,2%	+0,4%	+0,4%
Wijziging cumulatieve indexatie inactief	+0,1%	+0,2%	+0,3%	+0,3%
Wijziging kritische dekkingsgraad	-0,5%	-0,9%	-1,4%	-1,9%

Bij een premieverhoging van 2%-punt stijgt de dekkingsgraad met +1,4%-punt ten opzichte van het dekkingsgraadsjabloon uit het herstelplan 2016. Ook wordt een gedeelte van de premie gebruikt om meer indexatie te geven, gezien de stijging in cumulatieve indexatie aan het einde van de herstelperiode. De daling in kritische dekkingsgraad met 0,9%-punt toont aan dat de herstelkracht van het fonds gestegen is. Immers het niveau waarbij het, vooraf gezien, niet mogelijk is zonder het nemen van extra maatregelen binnen de wettelijke termijn het tekort op te lossen, ligt lager.

5.4 Verlaging opbouwpercentage

Het opbouwpercentage voor ouderdomspensioen bedraagt 1,875% van de pensioengrondslag. Het ouderdomspensioen is gelijk aan de som van de jaarlijks vastgestelde pensioengrondslagen, vermenigvuldigd met het opbouwpercentage.

De Pensioenwet stelt in artikel 128 dat de premie in enig jaar kostendekkend dient te zijn. In geval de premie niet kostendekkend is, zal conform het pensioenreglement worden gekort op de pensioenopbouw zodanig dat kostendekkendheid weer wordt bereikt.

Verder staat het de sociale partners vrij om het opbouwpercentage structureel te verlagen. Bij een gelijkblijvende premie ontstaat hierdoor een besparing in de toekomst en wordt de herstelkracht van het fonds vergroot.

Juridisch kader:

- Artikel 14 lid 1 van de statuten
- Artikel 4 en 5 van de uitvoeringsovereenkomst
- Artikel 9.2 van het pensioenreglement

Groep die door deze maatregel wordt geraakt

De actieve deelnemers worden door deze maatregel geraakt.

Effectiviteit maatregel op herstel:

De effectiviteit van deze maatregel is op de korte termijn gering, afhankelijk van de mate waarin het opbouwpercentage wordt verlaagd. Onderstaande tabel toont globaal de impact op de dekkingsgraad. Daarbij wordt zuiver gekeken naar de herstelkracht van de premie (startend vanuit een dekkingsgraad van circa 100%).

Bij een verlaging van het opbouwpercentage van -0,2%-punt (de feitelijke premie blijft gelijk) stijgt de dekkingsgraad met +2,8%-punten opzichte van het dekkingsgraadsjabloon uit het herstelplan 2016. Ook wordt een gedeelte van de premie gebruikt om meer indexatie te geven, gezien de stijging in cumulatieve indexatie aan het einde van de herstelperiode. De daling in kritische dekkingsgraad van -1,4% toont aan dat de herstelkracht van het fonds iets gestegen is. Immers het niveau waarbij het, vooraf gezien, niet mogelijk is zonder het nemen van extra maatregelen binnen de wettelijke termijn het tekort op te lossen, ligt lager

	Verlaging opbouw in %-punten			
	-0,1%-punt	-0,2%-punt	-0,3%-punt	-0,4%-punt
Wijziging dekkingsgraad na 1 jaar	+ 0,1%	+ 0,2%	+ 0,3%	+ 0,4%
Wijziging dekkingsgraad na 5 jaar	+ 0,4%	+ 0,9%	+ 1,3%	+ 1,8%
Wijziging dekkingsgraad einde hersteltermijn	+ 1,3%	+ 2,8%	+ 4,2%	+ 5,7%
Wijziging cumulatieve indexatie actief	+0,2%	+0,4%	+0,6%	+0,9%
Wijziging cumulatieve indexatie inactief	+0,2%	+0,3%	+0,5%	+0,7%
Wijziging kritische dekkingsgraad	-0,7%	-1,4%	-2,1%	-2,8%

05.5 Korten van rechten en aanspraken

Het bestuur is van mening dat het korten van aanspraken en rechten als uiterste noodmaatregel geldt als het niet mogelijk blijkt te zijn om binnen de hersteltermijn uit de situatie van een tekort te komen en als alle andere maatregelen zijn ingezet om het herstel te bespoedigen.

Het is mogelijk om verschillende kortingspercentages te hanteren voor verschillende groepen (actieven, slapers en pensioengerechtigden). Onderscheid kan gemaakt worden naar pensioensoorten en stakeholders. Voor deze

groepen is een verschillend deel van de technische voorziening bestemd. De verdeling van de technische voorziening was ultimo 2015 gelijk aan:

- Actieve deelnemers 25,1%
- Slapers 16,3%
- Pensioengerechtigden 58,6%

Dit betekent dat iedereen korten met 5%, hetzelfde effect heeft op de financiële positie als bijvoorbeeld actieve deelnemers korten met 4% en de slapers en pensioengerechtigden met 5,3%.

Evenwichtige belangenafweging

Het zet alleen zoden aan de dijk als de rechten voor alle deelnemers tegelijk worden gekort. Indien de pensioengerechtigden zouden worden ontzien geeft dit een onevenredig zware belasting voor de overige groepen. Derhalve worden de aanspraken en rechten in voorkomende gevallen met hetzelfde percentage gekort.

De kortingsmaatregel is geen reguliere sturingsmaatregel maar geldt als ultimum remedium. Deze maatregel vloeit voort uit art. 134 van de Pensioenwet. Kortning vindt dus slechts plaats nadat alle andere sturingsmiddelen zijn ingezet (met uitzondering van het beleggingsbeleid).

Formele condities voor de kortingsmaatregel

Indien de financiële toestand van het fonds daartoe aanleiding geeft, zullen de aanspraken en rechten van de (gewezen) deelnemers conform artikel 12 lid 1 van de statuten en de artikelen 2.12.2 en 2.12.3 van het pensioenreglement worden verminderd.

Het nFTK hanteert de volgende twee condities:

- Als de genomen maatregelen niet voldoende blijken te zijn en hierdoor de beleidsdekkingsgraad voor vijf jaar achtereen onder de minimaal vereiste dekkingsgraad blijft en de actuele dekkingsgraad na vijf jaar ook onder de minimaal vereiste dekkingsgraad is, dan is het bestuur – conform het nFTK – verplicht om een onvoorwaardelijke korting toe te passen op aanspraken en pensioenrechten. De onvoorwaardelijke korting dient direct in de boeken genomen te worden, maar kan uitgesmeerd worden over maximaal 10 jaar.
- Als de voorgaande maatregelen niet voldoende herstelkracht blijken op te leveren en hierdoor de beleidsdekkingsgraad na afloop van de hersteltermijn nog onder het vereiste eigen vermogen blijft, zal het bestuur een voorwaardelijke korting toepassen op de pensioenaanspraken en pensioenrechten. Deze korting kan uitgesmeerd worden over maximaal 10 jaar

Het verantwoordingsorgaan van het pensioenfonds heeft adviesrecht ten aanzien van het besluit inzake korten op aanspraken en rechten

Juridisch kader:

- Artikel 14, lid 1 van de statuten.
- Artikel 5 van de uitvoeringsovereenkomst
- Artikel 2.12.2 en 2.12.3 van het pensioenreglement

Groepen die door deze maatregel kunnen worden geraakt

- Actieve deelnemers
- Slapers
- Pensioengerechtigden

Effectiviteit maatregel op herstel:

De effectiviteit van de maatregel is groot. Het directe effect op de dekkingsgraad uit deze maatregel is in procenten minimaal gelijk aan het percentage waarmee de pensioenaanspraken en -rechten worden gekort.

Onderstaande tabel toont de impact op de dekkingsgraad bij verschillende kortingspercentages. In de bepaling van deze tabel wordt aangenomen dat er niet geïndexeerd wordt. Hierdoor wordt een zuiverder beeld geschetst van het effect dat een eenmalige korting van aanspraken en uitkeringen op de dekkingsgraad heeft.

Korting van de pensioenaanspraken en-rechten

	kortingspercentage			
	1%	3%	5%	7%
Verhoging dekkingsgraad na 1 jaar	+ 1,1%	+ 3,3%	+ 5,7%	+ 8,1%
Verhoging dekkingsgraad na 5 jaar	+ 1,4%	+ 4,3%	+ 7,3%	+ 10,4%
Verhoging dekkingsgraad op einde horizon	+ 1,9%	+ 5,9%	+ 10,0%	+ 14,3%

06 Selectie en prioritering

De in hoofdstuk 2 gedefinieerde drie crisissituaties houden sterk verband met elkaar. De crises volgen elkaar immers op bij een verder dalende dekkingsgraad. Er is in feite sprake van een zich verergerende crisis. Qua prioritering neemt het bestuur de maatregelen in de volgorde waarin de geselecteerde maatregelen zijn opgenomen in dit hoofdstuk.

06.1 het pensioenfonds komt in een tekort (beleidsdekkingsgraad lager dan VEV)

In geval de beleidsdekkingsgraad daalt tot onder het niveau van het vereist eigen vermogen, is sprake van een reservetekort. Het bestuur kiest ervoor om in eerste instantie het indexatie-instrument in te zetten om te herstellen. Omdat het pensioenfonds heeft gekozen voor een maximaal en toekomstbestendig indexatiebeleid, wordt er bij een mindere financiële positie ook minder indexatie verleend.

Indien sprake is van een reservetekort en het pensioenfonds op basis van de toekomstbestendig indexeren naar verwachting binnen de gestelde termijnen weer herstelt, zijn verder géén aanvullende maatregelen benodigd.

06.2 het lukt niet meer om binnen de herstel termijn uit het tekort te geraken

Op het moment dat sprake is van een tekort en indien het fonds bij toepassing van toekomstbestendig indexeren niet binnen de gestelde termijn volledig herstelt, zal de mogelijkheid van een extra premiestorting worden onderzocht (raadpleging sociale partners). Indien de premie niet langer structureel kostendekkend blijkt, zal het opbouwpercentage worden verlaagd, zodanig dat de premie weer kostendekkend is.

Als deze maatregelen niet voldoende herstelkracht blijken op te leveren en hierdoor de beleidsdekkingsgraad na afloop van de hersteltermijn nog onder het vereist eigen vermogen blijft, zal het bestuur een voorwaardelijke korting toepassen op de pensioenaanspraken en pensioenrechten. Deze korting zal uitgesmeerd worden over 10 jaar.

06.3 het lukt niet meer om binnen 5 jaar uit het dekkingstekort te geraken

Als de genomen maatregelen niet voldoende blijken te zijn en hierdoor de beleidsdekkingsgraad vijf jaar achtereen onder de minimaal vereiste dekkingsgraad blijft én de actuele dekkingsgraad in het vijfde jaar ook onder de minimaal vereiste dekkingsgraad is, dan is het bestuur – conform het nFTK – verplicht om een onvoorwaardelijke korting toe te passen op aanspraken en pensioenrechten. De korting vindt zodanig plaats dat de actuele dekkingsgraad in het vijfde jaar gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad. De onvoorwaardelijke korting dient direct in de boeken genomen te worden, maar kan uitgesmeerd worden over maximaal 10 jaar.

De volgende tabel geeft een overzicht van de maatregelen per crisissituatie en na selectie.

Crisis	Maatregel	effectiviteit	bevoegd
• Tekort	• verlagen toeslagen	groot	bestuur
• Tekort en onvoldoende herstel	• géén toeslagen	groot	bestuur
	• verzoek financiële ondersteuning	gering	sociale partners
	• verlagen jaaropbouw	gering	bestuur/ sociale partners
• Dekkingstekort	• géén toeslagen	groot	Bestuur
	• verzoek financiële ondersteuning	gering	sociale partners
	• verlagen jaaropbouw	gering	bestuur/ sociale partners
	• korten	groot	partners bestuur

07 Communicatie

Het is van groot belang dat de belanghebbenden op een volledige, tijdige en duidelijke wijze worden geïnformeerd over een crisis en de maatregelen die zullen worden genomen. In dit verband wordt onder belanghebbenden verstaan:

- deelnemers;
- slapers;
- pensioengerechtigden;
- werkgever;
- vakorganisaties;
- DNB.

De communicatie betreft twee onderdelen:

- Ten eerste de communicatie van het crisisplan, voordat zich een crisis heeft voorgedaan;
- Ten tweede de communicatie, indien een crisis zich voordoet.

Communicatie voordat een crisis zich voordoet

Binnen het bestaande communicatiebeleid wordt via de website en APF-bericht aandacht besteed aan het financiële crisisplan. Vervolgens zal jaarlijks na evaluatie van het plan op de website de eventuele wijzigingen onder de aandacht van belanghebbenden worden gebracht. Het plan wordt na eventuele herziening ingediend bij DNB.

Communicatie indien een crisis zich voordoet

Tijdens een crisis zal het bestuur alle communicatie middelen gebruiken om belanghebbenden op de hoogte te stellen van de te nemen maatregelen.

Website

Op de website wordt een bericht geplaatst met daarin informatie over de aard van de crisis en de (voorgenomen) maatregelen.

Persoonlijke communicatie

De deelnemers, slapers en pensioengerechtigden worden middels een persoonlijk brief of nieuwsbulletin over de aard van de crisis en eventuele kortingsmaatregelen geïnformeerd.

APF-bericht

In aanvulling op de website en de persoonlijke communicatie wordt informatie gegeven over de crisis en eventuele maatregelen als het niet geven van toeslagen.

Communicatie met werkgever en vakorganisaties

Voorafgaande aan de communicatie met deelnemers worden de werkgever en vakorganisaties op de hoogte gesteld van de aard van de crisis en de maatregelen waartoe het bestuur heeft besloten om de gevolgen van de crisis te beperken.

Communicatie met verantwoordingsorgaan en Raad van Toezicht

Voorafgaande aan de communicatie met deelnemers, slapers en pensioengerechtigden worden verantwoordingsorgaan en Raad van Toezicht op de hoogte gesteld van de aard van de crisis en de maatregelen die het bestuur heeft genomen om de gevolgen van de crisis te beperken.

Communicatie met DNB

Voordat een bericht op de website wordt geplaatst of APF-bericht verschijnt, zal DNB op de hoogte gesteld worden van een ontstane crisis.

Communicatie met de pers

De woordvoerder van het fonds (voorzitter en/of directeur) onderhoudt contact met de pers over een ontstane crisis. Hierbij wordt vooraf binnen het bestuur bepaald welke gegevens eventueel naar buiten gebracht kunnen worden.

o8 Besluitvorming en actualisering

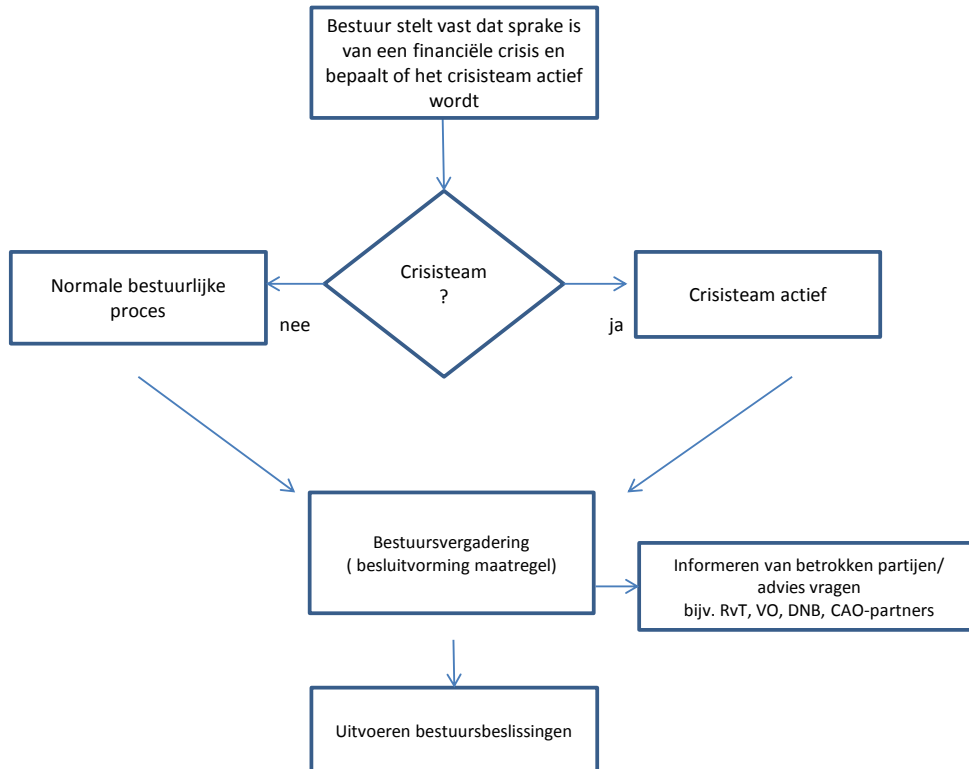
Dit financieel crisisplan is voor het eerst op 19 april 2012 door het bestuur vastgesteld en wordt jaarlijks getoetst en eventueel aangepast op basis van de actuele omstandigheden. Het plan wordt als bijlage in de ABTN opgenomen.

Bijlage: Besluitvormingsproces

Het bestuur stelt vast of sprake is van een financiële crisis als bedoeld in hoofdstuk 02 en besluit of het crisisteam actief wordt.

In alle gevallen beslist het bestuur over de te nemen maatregelen. Volgens artikel 7:13 van de statuten worden besluiten van het bestuur genomen met de stemmen van de volstreekte meerderheid van het aantal leden waaruit het bestuur bestaat. Een lid van het bestuur kan aan een ander lid van dit bestuur een machtiging verlenen door middel van schriftelijk bericht aan de voorzitter om hem in een vergadering van dit bestuur te vertegenwoordigen en een stem uit te brengen. Een lid van het bestuur mag voor maximaal één ander lid van het bestuur als gemachtigde optreden.

Besluitvormingsproces bij crisis

Crisisteam

Het crisisteam wordt gevormd door de voorzitter en de vice voorzitter van het bestuur, de voorzitter van de beleggingscommissie en de directeur van het fonds. Het crisisteam kan desgewenst andere bestuurs- of commissieleden bij de beslissingen betrekken. Indien nodig kan het crisisteam advies inwinnen bij externe adviseurs.

Taak en werkwijze crisisteam

De output van het crisisteam bestaat uit een analyse van de crisis en een advies aan het bestuur over de op korte termijn in te zetten maatregelen. Het crisisteam heeft de taak de belanghebbenden en de stakeholders te informeren over de ontstane crisis. Het crisisteam roept het bestuur zo vaak als nodig voor (telefonisch of fysiek) overleg bijeen. Bij elk overleg zal worden stilgestaan welke organen en stakeholders geïnformeerd dienen te worden. Het crisisteam handelt op basis van mandatering door het bestuur.

Bereikbaarheid en vervanging crisisteam

Zodra het crisisteam actief geworden is, maakt het team sluitende afspraken over de melding van aan- en afwezigheid en vervanging, zodat de bereikbaarheid van het crisisteam afdoende gewaarborgd is. Ook worden contactmomenten, zoals bijvoorbeeld vergaderingen vastgelegd.

Contactgegevens

Naam	Functie	Telefoon	Email	Vervanger
Kees Kuijken	Voorzitter	06 53177749	Kees.kuijken@akzonobel.com cdkuijken@hotmail.com	Henk Brouwer 026 333 4690 0653220882 henkendinybrouwer@planet.nl
Henk Brouwer	Vice Voorzitter	026 3334690 06 53220882	henkendinybrouwer@planet.nl	Steffie de Vries 06 28618347 smldevries@gmail.com
Kees van Zuijlen	Voorzitter Beleggings- commissie	06 51844657	Kees.vanzuijlen@planet.nl	Henk Brouwer 026 333 4690 0653220882 henkendinybrouwer@planet.nl
Peter Bonewit	Directeur APF	06 52411861	peter.bonewit@pensioenfondsapf.nl	Jooske Lambach 06 10608290 jooske.lambach@pensioenfondsapf.nl

